

SAK 32 – 2011: FORSKRIFT OM ANLØPSAVGIFT OG SAKSBEHANDLINGSGEBYR.

(Saken ble utsatt i møtet den 14 des 2012 med følgende begrunnelse: ”De innkomne merknader skal gis en reell og tilstrekkelig behandling, før endelig vedtak fattes).

Bakgrunn for saken:

Den nye havne- og farvannsloven 01.01.2010 har innført et nytt system for avgifter og vederlag. Reglene trer i kraft for alle kommuner fra 1.1.2012.

ref vedtekter for Arendal havnevesen KF vedtatt av Arendal Bystyre 2000:

§ 2-4:Særlig myndighet til å treffe enkeltvedtak og vedta forskrift:

Havnestyret treffer enkeltvedtak i medhold av havne-og farvannsloven.

Havnestyre har myndighet til å vedta kommunale forskrifter etter havne -og farvannsloven, herunder ordensforskrifter for havnen.

Etter den gamle havne- og farvannsloven kunne kommuner med havnedistrikt velge ta inn en rekke typer havneavgifter, i tillegg til eller i stedet for ordinære vederlag. Sammen med avviklingen av havnedistriktene er også adgangen til å ta havneavgifter avviklet. Kostnadene kommunene har til havnedrift, og til å sikre fremkommelighet og sikkerhet i kommunens sjøområde for øvrig, skal dekkes gjennom vederlag (alminnelig prising) og anløpsavgift.

Vederlag

Tilbyder av havne- og transporttjenester fastsetter selv pris og andre forretningsvilkår. Havne- og farvannsloven regulerer ikke størrelsen, eller hva vederlaget skal gjelde. Kontroll av prisfastsettelsen og avtaler som inngås er underlagt de samme rettsregler og kontroll som annen prising i næringslivet. Konkurranseregulverket administrert av Konkurransetilsynet vil gjelde. Fra 1.1.2012 skal den som tilbyr havne- og transporttjenester utarbeide og publisere en samlet oversikt over gjeldende bestemmelser, pris og andre opplysninger som kan være av betydning for den som bruker eller oppholder seg i havnen.

Anløpsavgift

Anløpsavgiftsforskrift skal dekke kommunen og havnens kostnader til utøvelse av offentlig myndighetsutøvelse etter havne- og farvannsloven med forskrifter, og kostnader til å legge til rette for sikkerhet og fremkommelighet i kommunens sjøområde. Nivået på anløpsavgiften vil variere en del fra kommune til kommune, særlig beroende på investeringsnivå i kommunen, eventuelt kostnadsdeling med nabokommuner, farvannets beskaffenhet i kommunens sjøområder, antall havner og trafikkgrunnlag mv. Avgiften skal være kostnadsorientert og ingen inntektskilde for kommune eller havn. Det stilles derfor krav om at inntektene fra avgiften ikke skal overstige kostnadene i løpet av en periode på 3-5 år.

Det er valgfritt for havner om de vil kreve inn anløpsavgift, og avgiften må fastsettes i lokal forskrift.

Bystyret har i vedtekter for havnen bestemt at slik forskrift skal vedtas av havnestyret. Havnens avgiftsforskrifter vil ikke bli publisert på lovdata, men vil gjøres tilgjengelig på annen måte.

De som skal betale anløpsavgift er fartøy som anløper havn i kommunen. Plikt til å betale anløpsavgift gjelder i private og offentlige havner i kommunen.

Det er gjort unntak fra plikt til å betale anløpsavgift for :

Fartøy med største lengde under 15 meter

Bergings og isbryterfartøyer i forbindelse med berging og isbryting

Orlogsfartøy, norske og utenlandske

Kystverkets fartøy i forbindelse med arbeid i farvannet

Fartøy som anløper havn på grunn av skade eller nødtilstand og fartøyet ikke laster, lossers eller tar om bord passasjerer

Havnen kan i tillegg i sin lokale anløpsavgiftsforskrift fritta flere fartøy for plikt til å betale anløpsavgift.

Anløpsavgiften ilegges per anløp, men kun en gang per døgn, og på bakgrunn av fartøyets bruttotonnasje (BT). Havnen kan fastsettes en minimumsavgift istedenfor avgift beregnet på grunnlag av fartøyets BT.

Havnen kan fastsette rabattordninger som måneds-, sesong- eller årsavgift i stedet for betaling for hvert anløp. Det kan også fastsettes rabattordninger ut fra miljøkriterier.

Krav på anløpsavgift er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. havne- og farvannsloven § 55 første ledd.

Forsinket betaling av avgiften utløser forsinkelsesrente, jf. bestemmelsens tredje ledd

Det er ikke klagerett på den kommunale anløpsavgiftsforskriften, men det er klagerett på enkeltvedtak som treffes av havnen. Kystverkets hovedkontor er klageinstans.

Reglene om anløpsavgift finnes i havne- og farvannsloven § 25, i anløpsavgiftsforskriften som trer i kraft 1.1.2012, og i ot.prp. nr. 75 (2007-2008) om lov om havner og farvann s.37-38 og s. 163-164.

Saksbehandlingsgebyr:

Begrunnelsen for å innføre saksbehandlingsgebyr er at kostnader ved behandling av søknader om tiltak i sjø, pr.dags dato dekkes gjennom anløpsavgiften. Ved å innføre saksbehandlingsgebyr legges imidlertid disse kostnadene på tiltakshaver.

Forslag til forskrift om saksbehandlingsgebyr.

§ 1 fastlegger forskriftens virkeområde – gjelder innenfor Arendal havn og Kommunens grenser i sjø.

§ 2 fastlegger saksbehandlingsgebyret til kr 2000 for enkle fortøyningsinstallasjoner, kr 5000 for andre tiltak brygger, moloer, kaier og lignende, og kr 10 000 for andre søknader.

Gebyret er basert på utgifter knyttet direkte til saksbehandlingen, herunder saksbehandlingstid, utgifter ved befaringer, samt andel av felleskostnader og utstyr, fordelt på saksmengde. Det kan ikke kreves saksbehandlingsgebyr for klagebehandling.

Saken er sendt på høring til sentrale instanser, og følgende etater har kommet med innspill:

Fylkesmannen i Aust-Agder: datert 13 desember 2011:

I nevnte forskrift er det uttalt at denne er fastsatt med hjemmel i FOR-**2012**-12-20 nr 1760. Vi antar det er ment å vise til FOR-**2010**-12-20 nr 1760

Adm.kommentar: Notert – korrigeres

I nevnte forskrift er det uttalt at denne er fastsatt bl.a. med hjemmel i lov av 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann § 6 og § 8. Havne- og farvannsloven § 6 gjelder saksbehandlingsgebyr, og

§ 8 omhandler kun delegasjon og overføring av myndighet. Kommunens myndighet til å fastsette forskrift om anløpsavgift følger av havne- og farvannsloven § 25, 1. ledd, og FOR-2010-12-20 nr 1762: Forskrift om kommunenes beregning og innkreving av anløpsavgift, gitt i medhold av havne- og farvannsloven §§ 8, 25 og 52.

Adm.kommentar: Notert – referansen til anløpsavgiftsforskriften korrigeres til §§ 8, 25 og 52

Av forskriften § 2 følger at: “*Havnevesenet kan fritta andre fartøy enn de som er nevnt i andre ledd fra plikten til å betale havneavgift*”, tilsvarende som følger av § 2, 3. ledd i FOR-2010-12-20-1762. Etter vår vurdering bør det i størst mulig grad følge direkte av forskriften hvilke fartøy som er fritatt. Ved fritak i enkeltsaker reiser det seg bl.a. spørsmål knyttet til saksbehandlingen, herunder bl.a. i forhold til søknad, vedtak, klage, frister, mv., som ikke er avklart.

Adm.kommentar: Forskriften spesifiserer hvilke fartøy som er fritatt. Tileggsbestemmelsen gir anledning og hjemmel til å vurdere og gi fritak etter individuell vurdering av bla anløpets formål og verdi. Bestemmelsen medtas derfor i det videre.

Videre følger av forskriften § 5 at “*Administrasjonen i Arendal havn kan fastsette rabattordninger, herunder årsavgift eller sesongavgift*”, tilsvarende som følger av § 5 i FOR-2010-12-20-1762. Vår merknad over i forhold til § 2, gjør seg tilsvarende gjeldende i forhold til denne bestemmelsen.

Adm.kommentar. Bestemmelsen er innført for å stimulere til større lokal aktivitet og virksomhet. Bestemmelsen er ikke diskriminerende. Bestemmelsen medtas i det videre.

Arendal kommune: datert 13 desember 2011:

Som generell kommentar synes kommunen at det er positivt at man skiller på kostnadene slik at saksbehandlingsutgiftene til tiltak legges på tiltakshaver og slik legges på rette vedkommende.

Adm.kommentar: notert

Hjemmel til å ilegge saksbehandlingsgebyr er FOR-2012-12-20 nr 1760 Forskrift om saksbehandlingsgebyr etter lov om havner og farvann § 1.

§ 1. (saksbehandlingsgebyr etter lov om havner og farvann)

Kommunen kan i forskrift fastsette gebyr for behandling av søknad om tillatelse etter lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann § 27 første ledd. Gebyret skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader knyttet til behandling av søknad om tillatelse. Det kan ikke ilegges gebyr for behandling av klage over vedtak.

I dette ligger nok at man ikke fritt kan fastsette satsene, men må legge dette innenfor selvkost ved saksbehandlingen. Arendal kommune ber Arendal Havnevesen KF kvalitetsjekke at de foreslåtte gebyrsatsene ligger innenfor hjemmelsforskriften slik at det så langt som mulig kan dokumenteres at kostnadene er riktig beregnet.

Videre bør det tas inn en ”sikkerhetsventil” for å motvirke urimelige utslag av gebyrfastsettelsen.

Adm.kommentar: det foreslås innført en 3 deling av gebyret. Havnevesenet legger til grunn erfaringstall fra saksbehandling de senere år, ved fastsettelse av tidsforbruk relatert til type sak. Et enkelt oppsett er gjort slik:

Timeforbruk:

registrering, journalføring, utsendelse, arkivering: 1 time

vurdering, behandling, samordning, høring, uttalelser, vedtak, befaring: 3 timer

Adm kontorhold: dataverktøy, programvare diverse:

Gebyrene er vurdert mot og er i samsvar med enn det nivå andre havner har funnet.

I Arendal innføres et minimumsgebyr på kr 2000 for mindre forføyningsinnretninger. Denne satsen er ment som en sikkerhetsventil for å motvirke eventuelle urimelige utslag. Denne laveste satsen bør medvirke til at søknader fremmes, fremfor at tiltak gjøres uten forutgående søknad.

I FOR 2010-12-20 nr 1762: Forskrift om kommunenes beregning og innkreving av anløpsavgift § 2, er avgiftsplikten regulert og det er også sagt hvilke fartøyer som er unntatt fra plikt til å betale anløpsavgift. Det er også gitt en adgang til kommunen å fritta flere fartøysgrupper enn det som er listet opp i denne paragrafen.

Denne adgangen har Arendal havnevesen KF benyttet seg av og har uttatt fartøy som bare passerer i sjøområdet, politiets og brannvesenets fartøyer, skoleskip som ikke driver kommersiell virksomhet, og verneverdige fartøy osv.

I forslag til forskrift om anløpsavgift i Arendal havn og kommunens sjøområder er det tatt med et kulepunkt med følgende ordlyd:

Havnevesenet kan fritta andre fartøy enn de som er nevnt i andre ledd fra plikten til å betale anløpsavgift.

For det første er vel ikke dette et kulepunkt under ”Unntatt fra plikt til å betale anløpsavgift er:”, men et eget ledd i paragrafen. Formuleringen bør derfor settes som eget 3. ledd i paragrafen.

Adm.kommentar: Notert- Forslagets inndeling følger Kystverkets foreslåtte mal.

Betyr dette at andre fartøyer enn de som er nevnt i oppstillingen i forslagets § 2 kan søke om fritak fra å betale anløpsavgift eller er det bare en henvisning til at kommunen kan fritta flere fartøysgrupper på generelt grunnlag.

Adm.kommentar: Notert – Det står enhver fritt til å søke om fritak, men det fremgår av teksten hvem som er kvalifisert for fritak. Bestemmelsen innføres for at det skal være mulig i spesiell og gitt situasjon å ettergi beløp f.eks for å unngå konkurs, legge til rette for oppstart, gjennomføre prøveperioder for nye aktører, eller forhold der anløpsavgiften anses underordnet i forhold til tiltakets eller anløps øvrige totale verdi.

Hvordan skal man saksbehandle en slik søknad om fritak dersom det gis adgang til dette.

Adm.kommentar: Noe usikker på hva som menes, men det legges til grunn normal saksbehandling etter søknad.

Er det en henvisning til mulighet til å fritta andre fartøysgrupper så er den vel ikke nødvendig i forslaget til forskriften. Hjemmel for dette finnes allerede og trenger ikke tas med i dette forslaget.

Adm.kommentar: Notert

Kommunen forutsetter at alle kostnader som kan tas med i beregningen av anløpsavgiften ligger med i beregningen. Det reises spørsmål om for eksempel avskrivninger og renter i forslag til forskriftens § 3 slik det gis adgang til i FOR 2010-12-20 nr 1762 er medtatt. Det er i forslagets § 3 sagt at kostnader til kontroll skal dekkes, men i FOR 2010-12-20 nr 1762, § 3, 3. ledd er det sagt at ” gebyr for kontrolltiltak og tilsyn etter havne- og farvannsloven § 54, samt kostnader som refunderes av andre, skal holdes utenfor beregningsgrunnlaget”.

Arendal kommune ønsker at det lages en mer konkret liste over hva som skal danne grunnlag for beregningsgrunnlaget for anløpsavgift, eller simpelthen at forslagets § 3 gjøres identisk med FOR 2010-12-20 nr 1762 § 3 som sitert overfor.

Adm.kommentar: Notert, tas til etterretning. Ordlyden i forslagets § 3 endres til å være likelydende som FOR 2010-12-20 nr 1762 § 3.

Fiskeridirektoratet Region Sør

har ihht vårt forvaltningsområde ingen merknader

Adm.kommentar: notert

Aust-Agder fylkeskommune:

ingen merknader til forslaget

Adm.kommentar: notert

Mørland & Karlsen rederi:

Jeg regner med at taubåter som opererer innfor havneområdet og som har Arendal som hjemmehavn ikke blir belastet med avgifter-

I de tilfeller hvor man sleper til/ fra kaier Arendal havneområde, vil Avgiften bli betalt av oppdragsgiver . jfr Grimstad havn slep til / fra Nymo.

Adm.kommentar: Foreslått forskrift gir ikke anledning til å unnta taubåter fra avgift. Det er heller ikke foreslått å differensiere med bakgrunn i hjemmehavn.

Operasjon innenfor Arendal havn teller utelukkende som 1 anløp, dersom fartøyet ikke i perioden har hatt opphold utenfor havnens område

Vurdering / Oppsummering fra høringsrunden.

Det er mottatt 5 tilbakemeldinger fra 16 tilskrevne aktører. Innspillene har vært nyttige, og har i stor grad vært fokusert på formelle og juridiske forhold. Flere av innspillene er hensyntatt, og endelig forslagstekst er korrigert tilsvarende. Ingen av innspillene, eller korrigeringer av forskriftstekstene har slikt omfang at saken vurderes sendt til ny høring.

Vedtak: Anløpsavgift

Arendal havnestyre vedtar med hjemmel i lov av 17 april 2009 nr 19 om havner og farvann §§ 8, 25 & 52 samt Forskrift av 20 desember 2012 nr 1762 om forskrift om kommunenes beregning og innkreving av anløpsavgifter og vedtekter for Arendal havnevesen KF § 2-4.

Forskrift om anløpsavgift for Arendal havn, gjeldene fra 01.01.2012

ENSTEMMIG

Vedtak: Saksbehandlingsgebyr

Arendal havnestyre vedtar med hjemmel i FOR 2012-12-20 nr 1760 Forskrift om saksbehandlingsgebyr etter lov om havner og farvann § 1, gitt i medhold av LOV-2009-04-17 nr 19 Lov om havner og farvann §§6 og 8, og vedtekter for Arendal havnevesen KF § 2-4.

Forskrift om saksbehandlingsgebyr for behandling av søknader etter havne og farvannslov, gjeldene fra 01.01.2012

ENSTEMMIG